

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14C/112/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112213631
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2012:8112213631.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45535108, právne zastúpeného: Advokátska kancelária SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, p r o t i žalovanému: A. N., R.. XX.X.XXXX, D. A. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 248,95 Eur s prísl. takto

rozhodol:

žalobu **z a m i e t a**,

náhradu trov konania účastníkom **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou súdu doručenou dňa 3.5.2012 si žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 248,95 Eur s úrokom z omeškania titulom zmluvnej pokuty, ako aj trov konania.

Písomným podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 9.7.2012 žalobca zotrval na posúdení uplatneného nároku titulom zmluvnej pokuty, uplatnený nárok bližšie odôvodnil a v závere podania uviedol, že v prípade ak by súd neuznal nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že právnenému predchodcovi žalobcu bola spôsobená skutočná škoda, ktorá zodpovedá hodnote dotácie do výšky poskytnutého telefónneho zariadenia. Túto dotáciu žalobca vyčíslil na sumu 149 Eur a preto uviedol, že žalobca má nárok na náhradu škody od žalovaného vo výške uvedenej sumy dotácie. Žalobu však v tomto smere nezmenil a neupravil ani výšku žalovanej sumy.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, na vytýčený termín pojednávania sa nedostavil, pričom svoje neúčast' dodatočne ospravedlnil.

Medzi žalovaným ako záujemcom a obchodnou spoločnosťou T - mobile Slovensko a.s. ako poskytovateľom telekomunikačných služieb bola uzavretá písomná zmluva o pripojení (bez dátumu uzavretia zmluvy). Podľa dodatku k tejto zmluve bol žalovanému aktivovaný konkrétny program služieb a zároveň mu bol odpredaný mobilný telefón značky Samsung E250 black za 1,- Sk vrátane DPH.

Bod 1 písm. c/ dodatku k zmluve o pripojení obsahuje záväzok účastníka teda žalovaného riadne a včas platiť cenu služieb podniku podľa zvoleného programu a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so zmluvou. V ďalšom bode 2 sa účastník zaviazal, že po dobu viazanosti (v danom prípade 24 mesiacov) nepožiada o vypojenie SIM karty z prevádzky a že sa nedopustí takého konania a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo zrušiť zmluvu o pripojení.

V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/ alebo v bode 2 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku - v danom prípade 7.500,- Sk (bod 3 dodatku k zmluve).

Žalobca v žalobe vôbec nekonkretizuje porušenie zmluvných povinností žalovaného, len vo všeobecnosti uvádza, že neplatil riadne a včas faktúry a že v dôsledku toho musela byť jeho SIM karta v dobe viazanosti vypojená z prevádzky. Žalobca teda nepredložil príslušné faktúry a prehľad o platbách žalovaného, ani to, či a kedy došlo k deaktivácii jeho SIM karty. K žalobe pripojil len faktúru zo dňa 8.6.2009 na sumu 248,95, splatnú 27.6.2009. Aj v tejto faktúre je však uvedené len to, že príslušná suma predstavuje zmluvnú pokutu bez jej bližšej konkretizácie.

Obchodná spoločnosť T - mobile Slovensko a.s. sa zlúčila so spoločnosťou Slovak Telekom a.s. na základe notárskej zápisnice N185/2010, Nz 21791/2010 zo dňa 17.6.2010. Uvedená spoločnosť písomnou zmluvou zo dňa 16.12.2011 postúpila predmetnú pohľadávku na žalobcu. Zmluva o postúpení pohľadávok, ako aj plnomocenstvo udelené zo strany žalobcu advokátskej kancelárii SOUKENIK, ŠTRPKA s.r.o. sú registrované na tunajšom súde pod 1SprO 453/2012. Súd z uvedeného spisu zistil, že predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok boli peňažné pohľadávky postupcu vzniknuté na základe zmlúv o pripojení uzatvorených medzi postupcom ako veriteľom a jeho klientmi ako dlžníkmi.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Je nepochybné, že zmluva uzavretá medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu je ako tzv. štandardná alebo formulárová zmluva zmluvou spotrebiteľskou s poukazom na § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Podľa § 3 ods. 3 vyššie citovaného zákona každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom od 1.1.2008 spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorým obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len

"neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny,

ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístupiu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Smernica Rady 93/13/EHS si stanovila za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Smernica ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami.

V danom prípade právny predchodca žalobcu ponúkol svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných typových zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť a to platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Reálne teda môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí pri dobe viazanosti 24 mesiacov 23 paušálnych mesačných poplatkov a pre nezaplatenie posledného poplatku žalobca uplatní rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa na úvod ročného zmluvného vzťahu.

Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s úpravou spotrebiteľských zmlúv a cieľom spomínanej smernice zo dňa 5.4.1993, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd pritom nevidel riešenie len vo vyslovení čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, pretože je problematické nastaviť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyiac nieslo riziko, že žalobcu by neodradilo takého opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta moderovaná a neprímerane by tak regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov. V tejto súvislosti súd dodáva, že podľa čl. 98 Charty základných práv EÚ majú politiky štátov zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa. Preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala nevyhnutná dôvera spotrebiteľov v trh a aby neprímerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Sporná zmluvná pokuta nielen že spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech slabšej zmluvnej strany, ale má aj tendenciu negatívne ovplyvniť dôveru spotrebiteľov voči štandardizovaným produktom.

Súd poukazuje aj na to, že dohoda o zmluvnej pokute sa v zmysle zmluvy o pripojení viaže nielen na porušenie povinnosti účastníka počas doby viazanosti, ale aj mimo nej, keďže je v nej odkaz na porušenie povinnosti účastníka riadne a včas platiť cenu služieb. Preto je o to viac daný dôvod na vyslovenie neplatnosti tejto zmluvnej podmienky, keďže teoreticky by žalobca mohol zmluvnú pokutu uplatňovať aj po ukončení doby viazanosti a to spolu so sankčnými úrokmi z omeškania, a preto je nepochybne takáto dohoda o zmluvnej pokute v rozpore s dobrými mravmi a z tohto dôvodu je absolútne neplatná aj podľa § 39 OZ. Navyše v prejednávanej veci žalobca nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty náležite nepreukázal, pričom ani nie je zo žaloby a z pripojených dokladov zrejmé, kedy a aké faktúry za služby neuhradil a či a kedy došlo k deaktivácii jej SIM karty.

Súd zároveň poukazuje na podstatnú skutočnosť, že tunajší súd už rozhodoval o totožných nárokoch žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v konaní pod sp. zn. 11C 88/2012 resp. 11C 90/2012, kde boli dohodnuté v podstate totožné zmluvné podmienky v súvislosti s dohodou o zmluvnej pokute, aj keď bola dohodnutá iná výška zmluvnej pokuty alebo iná doba viazanosti. Rozsudkom tohto súdu č.k. 11C 88/2012, ako aj rozsudkom č.k. 11C 51/2012 boli žaloby žalobcu o zaplatenie zmluvnej pokuty právoplatne zamietnuté (prvý rozsudok nadobudol právoplatnosť 26.10.2012 a druhý 27.10.2012). V

oboch týchto rozsudkoch súd dospel k záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky súvisiacej s dohodou o zmluvnej pokute. Preto súd v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 53a ods. 1 OZ v platnom znení.

Podľa § 53a ods. 1 OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa prechodného ustanovenia k danej právnej úprave - novele OZ zákonom č. 379/2008 Z.z. účinnej od 1.11.2008, konkrétne podľa § 879 j) ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.1.2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Citované ustanovenie § 53a ods. 1 OZ teda obsahuje zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania, najmä neuplatňovať ich plnenie na súde a neprijímať plnenie z nich. Tento zákonný zákaz sa pritom vzťahuje aj na používanie podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Vyjadruje pritom snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ totiž nemá možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené a pritom často vzhľadom na ich právnický jazyk aj ich rozsiahlosť nemá možnosť pochopiť ich obsah.

Keďže súd v citovaných rozsudkoch žalobcovi nepriznal nárok na zmluvnú pokutu s rovnakým významom ako je zmluvná pokuta dohodnutá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, bolo potrebné rešpektovať spomínaný zákonný zákaz upravený v § 53a ods. 1 OZ a preto nebolo možné uplatnenému nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty s rovnakým významom poskytnúť právnu ochranu a preto bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá.

K písomnému podaniu žalobcu, v ktorom je spomínaný aj nárok na náhradu škody súd uvádza, že vychádzajúc z jeho obsahu, ho neposúdil ako zmenu žaloby. Pri zmene právneho dôvodu, ktorý súvisí s inými zákonnými predpokladmi a skutkovými okolnosťami totiž nepochybne ide o zmenu žaloby, a to aj pri nezmenenej výške žalovanej sumy. Žalobca sa však nedomáhal pripustenia zmeny žaloby, a preto súd uplatnený nárok posúdil len ako zmluvnú pokutu. Navyše má súd za to, že žalobcovi chýba aktívna legitímácia na uplatnenie nároku na náhradu škody, keďže podľa zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej s postupcom Slovak Telecom a.s. sa stal žalobca vlastníkom len tých pohľadávok, ktoré vznikli na základe zmluvy o pripojení (vyplýva to z čl. I bodu 1 ako aj čl. II. bodu 1 príslušnej zmluvy o pripojení) a z uvedenej zmluvy nevyplýva, že by sa postupovali aj pohľadávky titulom náhrady škody. Preto súd aj z toho dôvodu žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešný žalovaný si v konaní tento nárok neuplatnil v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. súd rozhodol o trovách konania tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.